

תאריך: 6.1.2014
בתשובה נא לציין: 80521

בפקס: 02-6290397
ובדואר רשום

לכבוד
מר יואל נוה
מנהל כללי
בנק הדואר
רח' יפו 217
ת.ד. 36125
ירושלים 91360

שלום רב,

הנדון: מדיניות גורפת ופסולה של בנק הדואר – סירוב גורף לפתיחת חשבון
פלסטינים, תושבי השטחים הכבושים, שחיים בישראל

1. הריני לפנות אליך ולבקשך לתת הוראה מפורשת לבנק הדואר, לפיה לא יימנע מפלסטינים ששוהים בישראל כדין, במסגרת הליך לאיחוד משפחות, לפתוח ולנהל חשבון בבנק הדואר.
2. המוקד להגנת הפרט הינו ארגון זכויות אדם המטפל, בין השאר, בהליכי איחוד משפחות של תושבי ירושלים הנשואים לפלסטינים מהשטחים הכבושים, על כל המשתמע מכך, לרבות מיצוי זכויותיהם מול הרשויות הישראליות.
3. במהלך הטיפול השוטף של המוקד להגנת הפרט נתקלנו, לא אחת, בסירוב הסניפים השונים של בנק הדואר לפתוח חשבון לפלסטינים שמתגוררים בישראל ומחזיקים בהיתרי שהייה במסגרת הליך לאיחוד משפחות. מבדיקה שערכנו עולה, כי מדובר בסירוב גורף, שנעשה ללא כל בדיקה פרטנית, ונובע אך ורק בשל זהותו של המבקש - בעל תעודת זהות של הרשות הפלסטינית.
4. כידוע, חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת השעה), תשס"ג-2003 (להלן: **הוראת השעה**), מונע, באופן גורף, שדרוג מעמדם של פלסטינים המחזיקים בהיתרי שהייה בישראל מכוח הליך לאיחוד משפחות, וזאת בשונה מאזרחים זרים שנמצאים באותו הליך. המחוקק, פרקליטות המדינה ובית המשפט העליון הדגישו, כי מדובר בהוראת שעה זמנית שמטרתה ביטחונית בלבד (ראו: 7025/03 **עדאלה ואח' נ' שר הפנים ואח'**; בג"ץ 466/07 **חא"ב זהבה גלאון נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'**).
5. כתוצאה מהוראת השעה לעיל, נוצרה מציאות בת 10 שנים עד כה, על פיה מאות פלסטינים, ששר הפנים אישר את בקשותיהם לאיחוד משפחות, גרים במשך שנים רבות

בישראל מכוח היתרי שהייה מתחדשים, אך אינם זוכים לקבל מעמד ולהירשם במרשם האוכלוסין הישראלי. הם, ככל אזרח או תושב קבע, מנהלים את מרכז חייהם במדינה. כאן הם חיים עם בני זוגם וילדיהם הישראלים. כאן הם עובדים ומנהלים משק בית לכל דבר ועניין.

6. יודגש, כי **האישור של משרד הפנים לבקשות לאיחוד משפחות והנפקת היתרי שהייה על ידי המפקד הצבאי, ניתנים רק לאחר בדיקות פרטניות וקפדניות, ובהיעדר סיכון ביטחוני או פלילי.**

בהקשר זה יצוין כי לאחרונה, ובמסגרת עתירה שהגיש המוקד להגנת הפרט, הודיעה המדינה כי היתרי שהייה של פלסטינים, שהונפקו מכוח הליך לאיחוד משפחות, יהיו גם היתרי עבודה. כך שפלסטינים מהשטחים, במסגרת הליך לאיחוד משפחות, רשאים לעבוד בישראל, הן כעצמאים והן כשכירים (ראו: בג"ץ 6615/11 סלהב ואח' נ' שר הפנים ואח').

7. נדמה כי אין צורך להכביר מילים על חשיבותו של חשבון בנק בעידן המודרני. אותם פלסטינים, ככל אזרח או תושב במדינה, נדרשים, לא אחת, לחשבון בנק לניהול פעילויותיהם הפיננסיות היומיומיות. כך למשל, נדרש חשבון בנק לצרכי הפקדת משכורת, ניהול עסק, או תשלום חשבונות שוטפים. בנוסף, גם הרשויות הישראליות מתנות לא אחת, מימוש זכויות סוציאליות במתן פרטי חשבון בנק של המבקש. לדוגמה, המוסד לביטוח לאומי דורש הצגת חשבון בנק ישראלי כתנאי להעברת קצבאות ילדים או קצבת שאירים.

8. יודגש, כי **מדיניות בנק הדואר אינה חוקית בעליל**, ומבוססת על שיקולים שאינם ברורים לי. מעיון בחוקים, צווים והוראות השונים, לרבות חוק הדואר, התשמ"ו-1976, תקנות בנק הדואר (שירותים בבנק הדואר), תשל"ה-1974, צו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח וניהול רישומים של בנק הדואר למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשע"א-2011, **לא מצאתי כל מניעה חוקית או כל הוראה שממנה ניתן ללמוד שיש לסרב, ובאופן גורף, לבקשותיהם של פלסטינים ששוהים במדינה כדיון, לפתוח חשבון בבנק הדואר.**

לא זאת אף זאת, בהתאם לתקנות הדואר (שירותי דואר בסיסיים ושירותים כספיים אשר יינתנו לכלל הציבור בכל המדינה), תשס"ח-2008, **פתיחת חשבון סילוקים וניהולו בבנק הדואר הינו שירות בסיסי אשר בנק הדואר חייב לתת לכלל הציבור במדינה.** בהתאם לתוספת השנייה לתקנות, ניהול חשבון סילוקים בבנק הדואר, כולל בין היתר: הפקדת ומשיכת כספים מחשבון סילוקים, העברת כספים מחשבון סילוקים אחד לחשבון סילוקים אחר, הפקדת וביטול שיקים לחשבון סילוקים.

9. כידוע, בנק הדואר הנו חברת בת של חברת דואר ישראל בע"מ, שהיא חברה ממשלתית. חברה ממשלתית הינה גוף דו מהותי אשר חלים עליו הן עקרונות המשפט הפרטי והן עקרונות המשפט המינהלי הציבורי. בנק הדואר – מכוח היותו חברת בת של תאגיד ציבורי – מחויב להתנהג בהתאם לעקרונות היסוד של המשפט הציבורי ולקיים את חוקי היסוד של המדינה, לרבות: חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בנק הדואר אמור לנהוג

בשוויוניות ובכבוד כלפי כלל לקוחותיו ולתת שירות מקצועי ואמין, וזאת ללא קשר לשייכות הלאומית של הלקוח.

10. לא למותר לציין, כי מדיניות בנק הדואר שתוארה לעיל, הינה בניגוד לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000. מטרת החוק הינה, בין היתר, מניעת הפליה במוצרים ושירותים, כולל שירותי בנקאות, מחמת גזע, דת, לאום, ארץ מוצא או השקפה.

תחושת ההפליה מתחזקת שבעתיים לאור העובדה שכיום, כמעט כל תושב חוץ יכול לגשת לבנק ולפתוח חשבון בבנק הדואר בקלות, כולל עובדים זרים. ואילו פלסטינים, הנשואים לבני זוג תושבי ירושלים או לאזרחים, ששהים כדין במדינה, במשך שנים רבות, ומנהלים בה את חייהם, אשר עברו בדיקות ביטחוניות קפדניות לצורך קבלת היתרי השהייה שלהם בישראל או חידושם, לא יכולים לפתוח חשבון בבנק הדואר!

11. לאור האמור לעיל, למען הפסקת הפגיעה המתמשכת בזכויותיהם של פלסטינים השוהים בישראל כדין ועל מנת לאפשר להם להתנהל בחיי היומיום ולממש את זכויותיהם, אבקשך כדלקמן:

א. להורות לבנק הדואר לחדול ממדיניותו הפסולה והבלתי חוקית, ולאפשר לפלסטינים ששהים במדינה מכוח הליך לאיחוד משפחות לפתוח חשבונות בנק.

ב. במידה וקיימות הוראות המאשרות והמבססות את המדיניות הגורפת של בנק הדואר, נבקש לפרטן ולקבל העתקים שלהן.

12. לטיפולך המהיר ולמענה אודה.

בכבוד רב,

עביר ג'ובראן-דפּוּר, עורכת דין

העתק:

מר אורן לביאן, סמנכ"ל בכיר אגף פיקוח בנק הדואר – משרד התקשורת